

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent

Titulacions de Grau i de Màster

**LITERATURA GREGA
CLÀSSICA I HEL·LENÍSTICA**

CURS 2013-2014

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent

Titulacions de Grau i de Màster

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Literatura grega clàssica i hel·lenística
Codi	100415
Crèdits ECTS	6
Curs i període en què s'imparteix	Segon curs - segon semestre
Horari	Dimarts i dijous 8:30-10:00h
Lloc on s'imparteix	Facultat de Filosofia i Lletres
Llengües	Català

Professor/a de contacte

Nom professor/a	Esperança Ramírez Sevilla
Departament	Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana
Universitat/Institució	UAB
Despatx	B7/127
Telèfon (*)	93 586 84 01
e-mail	esperanza.ramirez@uab.cat
Horari d'atenció	

2. Equip docent

Nom professor/a	
Departament	
Universitat/Institució	
Despatx	
Telèfon (*)	
e-mail	
Horari de tutories	

3.- Prerequisits

Aquesta assignatura es concep com una iniciació a la història de la literatura grega de les èpoques clàssica i hel·lenística. No es requereixen coneixements previs d'aquesta matèria per poder cursar-la però, tanmateix, és recomanable que els estudiants hagin cursat anteriorment l'assignatura "Literatura grega arcaica i clàssica".

És molt convenient també, però no imprescindible, que els estudiants tinguin coneixements de grec clàssic. També es recomana un nivell bàsic d'anglès i francès, atès que es podran fer activitats extretes de bibliografia en aquestes llengües.

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

Aquesta assignatura forma part de la matèria "Literatura" del tercer curs del grau en Estudis Clàssics i es planteja com una assignatura de formació bàsica.

Els seus continguts cerquen oferir una aproximació a l'estudi dels darrers períodes de la literatura grega, tot definint-ne els conceptes i els límits temàtics i cronològics, per tal que els alumnes puguin reconèixer i analitzar les obres i els autors que en formen part.

Tant pel que fa als continguts com a la metodologia, aquesta assignatura forma una unitat temàtica amb l'assignatura "Literatura grega arcaica i clàssica", programada per al segon curs del grau en Estudis Clàssics.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència	CE1. Obtenir informació per tal d'accedir als diferents aspectes de la realitat sociocultural del món antic, a partir de l'estudi de les fonts escrites
Resultats d'aprenentatge	RA1. Examinar aspectes monogràfics d'un passatge literari i connectar-los amb els aspectes de <i>realia</i> .

Competència	CE2. Interpretar textos grecs, tant en vers com en prosa, aplicant-hi el mètode filològic
Resultats d'aprenentatge	RA2. Demostrar el coneixement dels principals manuals de literatura i de les seves diferents orientacions.

Competència	CE3. Explicar un text literari, aplicant els propis coneixements literaris, mètrics i estilístics	
Resultats d'aprenentatge		RA3. Elaborar un comentari literari d'un text grec d'època clàssica, hel·lenística o imperial des del punt de vista formal i de contingut, tot identificant-hi motius literaris, figures d'estil i retòriques, i formes mètriques.

Competència	CE4. Identificar el fet literari clàssic i la seva transmissió	
Resultats d'aprenentatge		<p>RA4. Explicar de manera oral i per escrit els temes, els gèneres literaris, els períodes, les obres i els autors d'època clàssica, hel·lenística o imperial.</p> <p>RA5. Reconèixer la definició i les característiques dels diversos gèneres literaris a partir dels textos metaliteraris i identificar la seva realització en obres concretes.</p> <p>RA6. Analitzar els fenòmens literaris en els textos de lectura obligatòria i la seva recepció en les literatures occidentals.</p>

Competència	CT1. Buscar, seleccionar i gestionar informació de forma autònoma a partir de fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) i de la xarxa	
Resultats d'aprenentatge		RA7. Emprar bibliografia especialitzada i recursos digitals sobre la literatura clàssica i la seva recepció, discriminant el valor de la informació que aporten.

Competència	CT2. Debatre a partir del coneixement especialitzat adquirit en un context interdisciplinari	
Resultats d'aprenentatge		RA8. Defensar una interpretació d'un text literari, coherent amb el conjunt de l'obra del seu autor i la tradició literària.

CE = competència específica/ CT = competència transversal

6.- Continguts de l'assignatura

Els continguts d'aquesta assignatura comprenen, d'una banda, l'aproximació teòrica als principals autors, obres i gèneres literaris grecs de les èpoques clàssica i hel·lenística i, de l'altra, la realització de comentaris de text i de traduccions per tal de poder assimilar i aplicar els coneixements teòrics adquirits.

Els temes que es tractaran són aquests:

I. La comèdia grega

- I.1. L'origen de la comèdia: principals teories
- I.2. L'estructura de la Comèdia Antiga
- I.3. La Comèdia Antiga: política i societat
- I.4. Els primers còmics
- I.5. Aristòfanes: temàtica i evolució del seu teatre
- I.6. Menandre i la Comèdia Nova

II. La historiografia dels segles V i IV

- II.1. Tucídides i la seva concepció de la Història
- II.2. Xenofont: obres filosòfiques, històriques, biogràfiques i tècniques
- II.3. El pamflet polític: el "Vell Oligarc"
- II.4. La monografia històrica
- II.5. Èfor i Teopomp
- II.6. Els *Hellenica d'Oxirinc*

III. Sofística i oratòria

- III.1. Orígens de l'oratòria: el discurs preretòric
- III.2. El moviment sofístic: Protàgoras, Gòrgias, Pròdic i Hípias
- III.3. Els gèneres oratoris
- III.4. L'estructura i el llenguatge del discurs
- III.5. Els logògrafs: Antifont, Lísias i Isòcrates
- III.6. L'oratòria política: Demòstenes i Èsquines

IV. La filosofia dels segles V i IV: Plató i Aristòtil

- IV.1. El diàleg com a gènere literari
- IV.2. L'evolució del pensament platònic
- IV.3. La dialèctica i la poètica platòniques
- IV.4. Ètica i utopia en Plató
- IV.5. Plató i l'Acadèmia
- IV.6. Aristòtil i el corpus Aristotelicum
- IV.7. Filosofia i política
- IV.8. Aristòtil i el Perípat

V. La literatura científica i tècnica

- V.1. Els orígens de la sistematització científica
- V.2. Matemàtica, astronomia i botànica
- V.3. Els orígens de la medicina empírica
- V.4. L'escola mèdica de Cos: base filosòfica i mètode racional
- V.5. El corpus Hippocraticum

VI. La poesia hel·lenística

- VI.1. El període hel·lenístic
- VI.2. Les característiques de la poesia hel·lenística
- VI.3. Els gèneres literaris: l'epil·li, l'elegia i l'epigrama
- VI.4. Cal·límac: himnes, Aitia i iambes
- VI.5. Apol·loni de Rodes i la renovació de l'èpica
- VI.6. Teòcrit i l'idili bucòlic
- VI.7. La poesia didàctica: Arat i Nicandre
- VI.8. Licòfron, el poeta obscur
- VI.9. Herodas i el mim

VII. La prosa hel·lenística

VII.1. La filosofia hel·lenística

- a. L'Acadèmia i el Perípat
- b. L'estoïcisme: Zenó
- c. Els cíncics
- d. Els esceptics
- e. Epicur

VII.2. La historiografia hel·lenística

- a. Els historiadors d'Alexandre
- b. Polibi
- c. Diodor

VII.3. Gramàtica i filologia

VII.4. Els inicis de la geografia

VII.5. La literatura judeo-hel·lenística

VIII. La literatura d'època imperial

VIII.1. La poesia grega d'època imperial: l'epigrama, els himnes i la renovació de l'èpica

VIII.2. La prosa grega d'època imperial: Dionís d'Halicarnàs, Lluçia de Samòsata i Plutarc

VIII.3. Els gèneres marginals: la novel·la i la falla

7.- Metodologia docent i activitats formatives

La metodologia docent d'aquesta assignatura consistirà en combinar les explicacions teòriques de cadascun dels temes amb textos originals o en traducció que serveixin per il·lustrar i aplicar els coneixements adquirits.

A principi del curs es lliurarà un dossier amb una selecció de textos que, d'una banda, seran comentats a classe i, de l'altra, serviran per al treball individual o en grup dels alumnes. Al llarg del curs se'n podran afegir altres de complementaris, en funció de les necessitats i els interessos dels estudiants.

Pel que fa a la lectura de *Les Argonàutiques* d'Apol·loni de Rodes, se'n farà una avaluació mitjançant la realització d'una prova de lectura que demostrï que l'estudiant ha llegit l'obra, n'ha comprès els continguts i és capaç de situar-la en el seu context de producció, així com de valorar-ne la seva importància en el nostre llegat cultural.

**TIPUS
D'ACTIVITAT**

ACTIVITAT

HORES

**RESULTATS
D'APRENENTATGE**

Dirigides (30%)

Exposició dels temes d'acord amb la programació de l'assignatura	30 h.	RA1, RA2, RA3, RA4, RA7, RA8
Presentació oral o escrita de comentaris de text i traduccions	15 h.	RA1, RA3, RA4, RA8
TOTAL	45 h.	

Supervisades (20%)

Lectura orientada de <i>Les Argonàutiques</i> d'Apol·loni de Rodes	20 h.	RA1, RA6
Exercicis puntuables	7 h.	RA1, RA3, RA7, RA8
Realització d'exàmens parcials	3 h.	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5
TOTAL	30 h.	

Autònomes (50%)

Interpretació dels autors, de les obres i dels gèneres literaris tractats	40 h.	RA1, RA2, RA3, RA4, RA8
Realització de comentaris de text i traduccions	35 h.	RA1, RA3, RA7, RA8
TOTAL	75 h.	

8.- Avaluació

L'avaluació d'aquesta assignatura es farà tenint com a referència les activitats d'avaluació recollides en el quadre inferior.

És important que l'estudiant tingui en compte que l'avaluació també contempla l'assistència regular a classe i la realització i el lliurament de les activitats proposades a classe en els terminis establerts.

Aquell estudiant que hagi presentat dues de les activitats d'avaluació, no podrà renunciar a ser avaluat; és a dir, no podrà optar a tenir un "no presentat" com a qualificació final.

A la reavaluació final, l'estudiant podrà recuperar la nota corresponent a les activitats sobre *Les Argonàutiques* d'Apol·loni de Rodes (15%) i un dels dos exàmens parcials realitzats al llarg del curs (40%).

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ

HORES

RESULTATS D'APRENTATGE

Exercicis puntuables = 5%	7 h. (activitat dirigida)	RA1, RA3, RA7, RA8
Prova de lectura sobre <i>Les Argonàutiques</i> d'Apol·loni de Rodes (08/05/2013) = 15%	1,5 h. (activitat supervisada)	RA1, RA6
1r Examen parcial (03/04/2013) = 40%	1,5h (activitat supervisada)	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5
2n Examen parcial (03/06/2013) = 40%	1,5h (activitat supervisada)	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5

9- Bibliografia

Manuale bàsics

Alsina Clota, J., *Literatura grega. Contenido, problemas y métodos*, Barcelona, Ariel 1967

Lesky, A., *Historia de la literatura griega*, Madrid, Gredos 1968

López Fèrez, J.A. (ed.), *Historia de la literatura griega*, Madrid, Càtedra 1988

Saïd, S.; Trédé, M.; Le Boulluec, A., *Histoire de la littérature grecque*, París, PUF 2012

NB. S'anirà afegint bibliografia específica per als diversos temes i autors a mida que es vagi desenvolupant cada punt del temari a classe

10.- Programació de l'assignatura

El temari de l'assignatura es desenvoluparà d'acord amb aquest calendari orientatiu, tot i que es poden produir canvis a causa d'imprevistos o de necessitats puntuals dels alumnes.

Entre les activitats previstes s'inclou la realització de dos exàmens parcials (els dies 3 d'abril i 3 de juny), la qualificació dels quals representarà el 80% de la nota final. També es realitzarà una prova sobre la lectura de la *Les Argonàutiques* d'Apol·loni de Rodes el 8 de maig, que representarà un 15% de la puntuació final. El 5% restant correspondrà a la realització d'exercicis sobre temes tractats a classe, com ara comentaris de text o traduccions.

ACTIVITATS D'APRENENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENENTATGE
Setmana 1 10-14 febrer	Tema 1. La comèdia grega	Per determ	Dossier de textos	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6, RA7, RA8, RA9, RA10, RA11
Setmana 2 17-21 febrer	Tema 1. La comèdia grega	Per determ	Dossier de textos	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6, RA7, RA8, RA9, RA10, RA11
Setmana 3 24-28 febrer	Tema 2. La historiografia dels segles V i IV	Per determ	Dossier de textos	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6, RA7, RA8, RA9, RA10, RA11
Setmana 4 3-7 març	Tema 2. La historiografia dels segles V i IV	Per determ	Dossier de textos	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6, RA7, RA8, RA9, RA10, RA11
Setmana 5 10-14 març	Tema 3. Sofística i oratòria	Per determ	Dossier de textos	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6, RA7, RA8, RA9, RA10, RA11
Setmana 6 17-21 març	Tema 3. Sofística i oratòria Tema 4. La filosofia dels segles V i IV: Plató i Aristòtil	Per determ	Dossier de textos	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6, RA7, RA8, RA9, RA10, RA11
Setmana 7 24-28 març	Tema 4. La filosofia dels segles V i IV: Plató i Aristòtil	Per determ	Dossier de textos	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6, RA7, RA8, RA9, RA10, RA11

Setmana 8 31 mar. - 4 abr.	Tema 4. La filosofia dels segles V i IV: Plató i Aristòtil Primer parcial: 3 d'abril (40%)	Per determ	Dossier de textos	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6, RA7, RA8, RA9, RA10, RA11
Setmana 9 7-11 abr.	Tema 5. La literatura científica i tècnica	Per determ	Dossier de textos	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6, RA7, RA8, RA9, RA10, RA11
Setmana 10 21-25 abril	Tema 6. La poesia hel·lenística	Per determ	Dossier de textos	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6, RA7, RA8, RA9, RA10, RA11
Setmana 11 28 abr. - 2 mai.	Tema 6. La poesia hel·lenística <i>1 de maig festiu</i>	Per determ	Dossier de textos	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6, RA7, RA8, RA9, RA10, RA11
Setmana 12 5-9 maig	Tema 6. La poesia hel·lenística Prova de lectura: 8 de maig (15%)	Per determ	Dossier de textos	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6, RA7, RA8, RA9, RA10, RA11
Setmana 13 12-16 maig	Tema 7. La prosa hel·lenística	Per determ	Dossier de textos	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6, RA7, RA8, RA9, RA10, RA11
Setmana 14 19-23 maig	Tema 7. La prosa hel·lenística Tema 8. La literatura d'època imperial	Per determ	Dossier de textos	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6, RA7, RA8, RA9, RA10, RA11
Setmana 15 26-30 maig	Tema 8. La literatura d'època imperial	Per determ	Dossier de textos	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6, RA7, RA8, RA9, RA10, RA11
Setmana 16 2-6 juny	Segon parcial: 3 de juny (40%)	Per determ		RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA8, RA9
Setmana 17-18 17-21 juny	Reavaluació	Per determ		RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA8, RA9

NB. Les classes tindran lloc a la Facultat de Filosofia i Lletres, tot i que en funció de les necessitats dels alumnes algunes sessions es podran dur a terme a la Biblioteca d'Humanitats (els alumnes en seran prèviament avisats).